

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-79-178>

УДК 336.7

ЕКО-БАНКІНГ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ТА ВІТЧИЗНЯНІ РЕАЛІЇ

ECO-BANKING: FOREIGN EXPERIENCE AND DOMESTIC REALITIES

Крот Людмила Миколаївнакандидат економічних наук, доцент,
Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9999-0144>**Krot Liudmyla**

Kremenchuk Mykhailo Ostrohradskyi National University

У статті проаналізовано сучасний стан і перспективи розвитку «зеленого» банкінгу в Україні як важливого інструменту фінансування сталого розвитку та післявоєнної відбудови. Розкрито його роль у мобілізації фінансових ресурсів для екологічних проєктів, підвищенні енергоефективності та підтримці переходу до низьковуглецевої економіки. Досліджено зарубіжний досвід країн ЄС, зокрема Німеччини, Франції та Великобританії, у впровадженні екологічних фінансових практик. Визначено основні бар'єри розвитку «зеленого» банкінгу в Україні: обмеженість довгострокових ресурсів, недосконалість нормативно-правової бази, низький рівень фінансової та екологічної культури. Обґрунтовано напрями адаптації міжнародного досвіду з метою формування ефективної системи сталого фінансування та інтеграції України у європейський фінансовий простір.

Ключові слова: «зелений» банкінг, еко-банкінг, сталий розвиток, екологічне фінансування, ESG, зелена економіка.

The article examines the essence, current state, and prospects of green banking development in Ukraine in the context of global ecological challenges and post-war reconstruction. Green banking is considered not only as an innovative financial tool but also as a strategic mechanism for implementing the principles of sustainable development and reducing environmental risks. The study highlights the growing importance of environmental finance in ensuring energy efficiency, decarbonization, and the transition to a low-carbon economy. It is noted that the successful implementation of green banking requires the integration of environmental, social, and governance (ESG) principles into banking operations, risk management, and investment policies. The research summarizes international experience in this field, focusing on the practices of Germany, France, the United Kingdom, and Scandinavian countries, which have achieved significant progress through cooperation between the state, financial regulators, and private institutions. The article provides a comparative analysis of green lending programs offered by Ukrainian banks such as Ukrgasbank, ProCredit Bank, and PrivatBank, which actively support renewable energy projects and energy-efficient initiatives. It identifies the main barriers to the development of green finance in Ukraine, including limited access to long-term resources, insufficient institutional and legal frameworks, high credit risks, and macroeconomic instability caused by the ongoing war. The author argues that post-war recovery offers a unique opportunity to embed sustainable finance principles into the national banking system by introducing a green taxonomy, expanding the market for green bonds, and developing ESG reporting mechanisms. The implementation of international experience and state support instruments will stimulate private investments, enhance financial stability, and promote ecological modernization of the Ukrainian economy. Green banking should therefore be perceived not only as a financial innovation but as a key factor in building a resilient, inclusive, and environmentally responsible economy capable of ensuring long-term sustainable growth.

Keywords: green banking, eco-banking, sustainable development, environmental finance, ESG, green economy.

Постановка проблеми. Стан довкілля є ключовим чинником якості життя населення та соціально-економічного розвитку держави. У сучасних умовах глобальних кліматичних викликів зростає потреба у формуванні фінан-

сової системи, здатної підтримувати перехід до сталої, низьковуглецевої економіки. Одним із дієвих інструментів цього процесу виступає «зелений» банкінг, який поступово трансформується з концептуальної ідеї у важливий

стратегічний напрям забезпечення фінансової стійкості та екологічної безпеки.

Перехід до зеленої економіки потребує переосмислення традиційних підходів до кредитування, інвестування та управління ризиками, а також запровадження екологічно орієнтованих фінансових інструментів. «Зелений» банкінг відіграє ключову роль у мобілізації капіталу для екологічно безпечних проєктів, впровадженні принципів ESG у банківську практику та стимулюванні енергоефективної поведінки бізнесу й домогосподарств.

Попри наявність позитивних тенденцій, в Україні розвиток «зеленого» банкінгу залишається на початковому етапі. Недостатня інституційна підтримка, обмежений доступ до довгострокових фінансових ресурсів, слабка інтеграція екологічних критеріїв у банківське регулювання та низький рівень обізнаності клієнтів стримують формування ефективного ринку сталого фінансування.

Актуальність дослідження зумовлена потребою у трансформації фінансової системи України відповідно до принципів сталого розвитку, особливо в умовах післявоєнного відновлення економіки. Впровадження «зеленого» банкінгу відкриває нові можливості для модернізації банківського сектору, залучення інвестицій у відновлювану енергетику, підвищення енергоефективності та зміцнення позицій України на європейському фінансовому ринку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Теоретичним та прикладним аспектам організації й діяльності зеленого банкінгу як системи фінансових посередників, що орієнтовані на реалізацію суспільних цілей у напрямі формування «зеленої» економіки, присвячено значну кількість досліджень провідних зарубіжних і вітчизняних науковців. Так, фінансовий аспект зеленого банкінгу більш ґрунтовно охоплено в працях таких дослідників, як Н. Капур і Р. Гупта [1], Т. Баумс і А. Чан [2], К. Тара й Р. Кумар [3], які характеризують зелений банкінг як екологічно відповідальний банківський бізнес, концепція якого знаходить рівновагу між отриманням економічних прибутків та екологічними вигодами. Праці вітчизняних науковців – О. Дзюблюка, Б. Луціва, Я. Чайковського [4], О. Веклич [5] – підкреслюють важливість залучення інвестицій у сферу енергоефективності, розвитку відновлюваної енергетики та підвищення ролі держави у стимулюванні екологічних кредитних програм.

Водночас, незважаючи на значний науковий доробок, недостатньо дослідженими

залишаються питання практичної адаптації міжнародного досвіду «зеленого» банкінгу до українських реалій, особливо в контексті післявоєнної відбудови та інтеграції у європейський фінансовий простір.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження сучасного стану та перспектив розвитку «зеленого» банкінгу в Україні, узагальнення міжнародного досвіду його становлення й визначення можливостей імплементації зарубіжних практик у вітчизняну фінансову систему з урахуванням завдань післявоєнного відновлення та переходу до сталого розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Одним із ключових пріоритетів сучасного економічного розвитку є проведення комплексної екологічної модернізації, що передбачає перехід до екологічно безпечних виробничих процесів, раціональне використання природних ресурсів, збереження біорізноманіття, мінімізацію екологічних ризиків і забезпечення сталого стану довкілля. Такий підхід формує засади «зеленої» економіки, орієнтованої на підвищення добробуту населення та гармонійне поєднання екологічного, соціального й економічного розвитку.

Ефективна реалізація концепції «зеленої» економіки, спрямованої на досягнення Цілей сталого розвитку (ЦСР), неможлива без залучення фінансових ресурсів, орієнтованих на перехід до екологічно відповідальної, ресурсоефективної та низьковуглецевої моделі зростання, що водночас сприяє соціальній інтеграції та підвищенню якості життя.

Центральне місце у такій моделі посідають «зелені» фінанси, які забезпечують взаємозв'язок між економічним зростанням, екологічною безпекою та участю фінансових інституцій у процесах екологічної трансформації. Вони виступають ефективним інструментом переходу до «зеленої» економіки, формуючи фінансові стимули для екологічно орієнтованої діяльності суб'єктів господарювання.

Беручи до уваги визначальну роль банківського сектору у фінансовій системі, саме банки можуть стати рушійною силою екологічних перетворень через перерозподіл капіталу відповідно до принципів соціальної та екологічної відповідальності. Банки виступають посередниками між економічним розвитком і захистом довкілля, сприяючи реалізації екологічно стійких і соціально відповідальних інвестиційних проєктів.

Становлення «зеленого» банкінгу як окремого напрямку фінансової діяльності бере початок з 2003 року, коли було сформульовано концептуальні засади екологічно та соціально відповідального фінансування. Ключовим документом, що визначив стандарти управління екологічними й соціальними ризиками у фінансових проєктах, стали «Принципи Екватора» (Equator Principles) [5, с. 239].

«Принципи Екватора» являють собою сукупність міжнародних екологічних і соціальних стандартів, які застосовуються при проєктному фінансуванні та кредитуванні з метою ефективного управління ризиками, пов'язаними з впливом економічної діяльності на довкілля та суспільство. Вони слугують методологічною основою для банків і фінансових установ у процесах ідентифікації, оцінювання та моніторингу екологічних ризиків у межах концепції «зелених» фінансів.

У подальшому банківська політика еволюціонувала від нейтрального ставлення до екологічних аспектів фінансування до усвідомлення «зеленого» сектору як важливої складової ефективного управління ресурсами та розвитку соціально відповідального бізнесу. Зростання обсягів фінансування екологічних ініціатив стало результатом активного розширення банківських операцій, спрямованих на підтримку і стимулювання екологічно орієнтованих проєктів.

Сукупність зазначених факторів визначає місце банків у системі «зелених» фінансів та окреслює напрями їх подальшої еволюції. Обсяги фінансування екологічних ініціатив зростають завдяки розширенню банківських операцій, спрямованих на підтримку та стимулювання «зелених» проєктів. На сучасному етапі «зелений банкінг» розглядається як глобальний тренд, що поширюється в європейських країнах і поступово інтегрується в українську фінансову систему.

На практиці «зелений» банкінг реалізується двосторонньо: по-перше, як механізм банківського менеджменту, спрямований на зменшення шкоди довкіллю та витрат унаслідок поточної операційної діяльності банків (т.зв. внутрішній або власний «зелений» банкінг), а по-друге, як механізм надання грошових кредитних ресурсів для стимулювання екологічних проєктів, виробництва «зелених» технологій, екологічних товарів і послуг або для розвитку діяльності зі збереження довкілля [5, с. 236-251].

Розвиток еко-банкінгу у світі демонструє різноманіття підходів до інтеграції екологічних

принципів у фінансову систему. Зарубіжна практика свідчить, що ефективна модель сталого фінансування формується за умов взаємодії державного регулювання, фінансових стимулів та корпоративної відповідальності. Аналіз досвіду провідних європейських країн дає змогу виокремити ключові механізми, придатні для адаптації в Україні.

Німеччина є одним із лідерів у впровадженні екологічних принципів у фінансову систему, поєднуючи державну політику, регуляторні ініціативи та активну участь банківського сектору. Еко-банкінг розглядається як складова національної стратегії сталого розвитку, що базується на інтеграції екологічних, соціальних і управлінських (ESG) критеріїв у фінансову діяльність.

Основними інструментами виступають «зелені» облігації, кредити, програми підтримки енергоефективності та обов'язкова ESG-звітність. Державний банк розвитку KfW фінансує проєкти енергоефективного житлового будівництва та муніципальної інфраструктури. Так, KfW за першу половину 2025 р. вже перевищив еквівалент 90 млрд євро в сумі випущених «зелених» облігацій [6].

Також у Німеччині діє спеціалізований банк UmweltBank, що фінансує проєкти в сфері відновлюваної енергетики та екологічного будівництва [7].

Згідно з даними, 2024 р. Німеччина мала випуск «зелених» облігацій на суму близько 64 млрд євро [8].

Велика Британія сформувала системну, багаторівневу модель «зеленого» банкінгу, засновану на стратегічному державному регулюванні та високому рівні прозорості. У 2021 р. країна першою у світі ввела обов'язкове розкриття кліматичних ризиків відповідно до рекомендацій Task Force on Climate related Financial Disclosures (TCFD) [9].

Серед основних інструментів – «зелені» облігації, кредити для малого бізнесу, «зелені» іпотеки, еко-інвестиційні продукти та системи оцінки ESG-ризиків.

Регуляторні органи, такі як Financial Conduct Authority (FCA), запровадили вимоги до прозорості ESG-продуктів [10].

Британський досвід є релевантним для України, зокрема у сферах впровадження «зелених» іпотек, обов'язкового кліматичного звітування та випуску державних «зелених» облігацій.

Шведська модель відзначається високим рівнем інновацій у банківських «зелених» продуктах. Наприклад, деякі банки запровадили

«зелені» кредитні картки з відображенням вуглецевого сліду клієнта, інші інтегрують ESG-фільтри у всі кредитні процеси. На рівні ЄС діють регламенти Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) та Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), що зобов'язують фінансові установи розкривати інформацію щодо екологічних, соціальних та управлінських критеріїв.

Франція демонструє комплексний підхід до розвитку сталого фінансування, що поєднує нормативне регулювання, інституційні механізми та інноваційні інструменти. У 2022 р. французькі банки подвоїли обсяги «зелених» та сталих кредитів, досягнувши загального обсягу приблизно €216 млрд. [11]. Банки BNP Paribas та Crédit Agricole також зменшили свою експозицію в секторі викопного палива та суттєво збільшили фінансування відновлюваних джерел [12].

Інституційно, Banque de France є одним із засновників мережі Network for Greening the Financial System (NGFS), яка об'єднує центральні банки й наглядові органи. Досвід Франції може служити прикладом для інших країн, включаючи Україну, у впровадженні сталого фінансування та підтримці екологічного переходу.

В таблиці 1 продемонструємо типи «зелених» проєктів у європейських країнах.

Таким чином, європейські банківські установи активно підтримують реалізацію широкого спектра ініціатив у межах концепції «зеленого» банкінгу, що охоплюють фінансування проєктів у сфері відновлюваної енергетики,

підвищення енергоефективності, скорочення викидів парникових газів та формування екологічно свідомої поведінки населення.

Аналіз зарубіжного досвіду засвідчує, що ефективний розвиток «зеленого» банкінгу можливий за наявності низки ключових передумов, серед яких:

- інституційна підтримка, що передбачає створення спеціалізованих фінансових установ або структурних підрозділів банків, орієнтованих на фінансування екологічних проєктів;

- державні стимули, які реалізуються через податкові пільги, субсидії та державні гарантії, спрямовані на активізацію інвестицій у сфері зеленої економіки;

- міжнародна співпраця, що сприяє обміну досвідом, гармонізації стандартів сталого фінансування та реалізації спільних екологічних ініціатив на міждержавному рівні.

Перехід міжнародної практики «зеленого» банкінгу до національного контексту демонструє поступове формування в Україні системи екологічно орієнтованого фінансування. За оцінками експертного середовища, до провідних банків, які активно впроваджують принципи «зеленого» фінансування, належать АБ «Укргазбанк», АТ «Ощадбанк», АТ «Укрексімбанк», АТ «Прокредит Банк», АТ АКБ «Львів» та АТ КБ «ПриватБанк» [14].

Серед них ключову роль відіграє АБ «Укргазбанк», який із 2015 року виступає піонером у впровадженні моделі зеленого банкінгу на українському фінансовому ринку. Банк є учасником міжнародної ініціативи

Таблиця 1

Зелені банківські проєкти у Європі

Банк	Країна	Тип проєкту	Короткий опис
KfW	Німеччина	Відновлювана енергетика	Кредити на встановлення сонячних і вітрових електростанцій
Swedbank	Швеція	Енергоефективна іпотека	Пільгові кредити на житло з високим енергетичним рейтингом
ING	Нідерланди	Електротранспорт та CO ₂	Фінансування електробусів і зарядних станцій
Bank of Aland	Швеція	Екологічна поведінка населення	Картка з вуглецевим калькулятором витрат
BNP Paribas	Франція	Вітрова енергетика	Фінансування вітропарків у Португалії та Іспанії
Raiffeisen Bank	Австрія	Теплова санація житла	Кредити на утеплення багатоквартирних будинків
Santander	Іспанія	Декарбонізація промисловості	Підтримка переходу заводів на низьковуглецеві технології

Джерело: сформовано автором на основі [6; 12; 13]

Green Bank Network і зосереджує діяльність на трьох основних напрямках: фінансуванні відновлюваної енергетики (сонячної, вітрової, гідроенергетики), інвестуванні в енергоефективні технології та підтримці екологічних проєктів. Завдяки системному підходу до кліматичного фінансування «Укргазбанк» посідає провідні позиції у сфері зеленого кредитування в Україні.

Іншим прикладом ефективної екологічної ініціативи є програма «Зелена енергія» АТ «Ощадбанк», спрямована на стимулювання приватного сектору до переходу на відновлювані джерела енергії. У межах програми банк надає кредити домогосподарствам на встановлення сонячних панелей, теплових насосів та іншого енергоощадного обладнання. Крім того, у співпраці з ЄБРР «Ощадбанк» реалізує програми підвищення енергоефективності для малого та середнього бізнесу. Такий підхід не лише знижує енергоспоживання, а й сприяє формуванню екологічної свідомості населення.

АТ «Прокредит Банк» також активно впроваджує принципи сталого фінансування. У межах своєї екологічної політики банк реалізує внутрішню систему екоменеджменту, управління екологічними ризиками та розвиток зелених кредитних продуктів. Лише у 2023 році ним профінансовано понад 100 проєктів українського бізнесу, спрямованих на підвищення енергоефективності та використання відновлюваних джерел енергії.

АТ АКБ «Львів» орієнтується на підтримку підприємств, які застосовують енергоощадні технології та дотримуються принципів екологічної відповідальності, тоді як АТ КБ «Приват-

Банк» реалізує безпаперовий документообіг і цифрові сервіси, що мінімізують використання ресурсів. Окрім цього, ПриватБанк пропонує енергоефективні рішення для бізнесу та населення, у тому числі кредити на встановлення сонячних панелей і модернізацію виробничих потужностей за підтримки ЄБРР та ЄІБ.

Для оцінки стану розвитку «зеленого» банкінгу в Україні доцільно проаналізувати умови кредитування провідних фінансових установ, які пропонують екологічно орієнтовані банківські продукти. У таблиці 2 наведено порівняльну характеристику «зелених» кредитних програм трьох банків – АТ КБ «ПриватБанк», АТ «Прокредит Банк» та АБ «Укргазбанк» за 2024 рік.

Програма АТ КБ «ПриватБанк» є найбільш привабливою для фізичних осіб, які планують встановлення гібридних систем енергопостачання у приватних будинках, завдяки безвідсотковим кредитам без застави на строк до п'яти років. АТ «Прокредит Банк» орієнтований переважно на бізнес-клієнтів, що реалізують масштабні енергетичні проєкти, пропонуючи довгострокове фінансування з можливістю відстрочки платежів. АБ «Укргазбанк» забезпечує аналогічні умови для фізичних осіб, проте з довшим терміном кредитування – до десяти років. Вибір банку, таким чином, залежить насамперед від статусу позичальника (фізична особа чи бізнес) і масштабу енергетичного проєкту.

Попри наявність державних програм підтримки банків, включно з пільговими кредитними лініями для фінансування пріоритетних секторів, їх реалізація залишається обмеженою через дефіцит довгострокових фінансових

Таблиця 2
Порівняльна характеристика умов «зеленого» кредитування провідних банків за 2024 рік

Параметр	ПриватБанк	Прокредит Банк	Укргазбанк
Цільове призначення	Гібридні системи для будинків	Енергопроєкти для бізнесу	Гібридні системи для будинків
Сума кредиту	100–480 тис. грн	Залежить від проєкту	20–480 тис. грн
Строк кредиту	1–5 років	До 7–10 років	1–10 років
Початковий внесок	Від 10%	Від 0%	Від 10%
Процентна ставка	0% (компенсується державою)	13,5% річних	0% (компенсується державою)
Комісія за видачу	1,5% одноразово	Не вказано	1,5% одноразово
Застава	Не потрібна	Можлива	Не потрібна
Додаткові умови	Підтвердження введення в експлуатацію	Відстрочка до 12 міс., адаптація графіку	У разі нецільового використання – підвищена ставка

Джерело: сформовано автором на основі [14]

ресурсів та низький рівень капіталізації банківської системи. Водночас важливим напрямом подальшого розвитку є створення ефективного механізму випуску «зелених» облігацій та інших фінансових інструментів, здатних стимулювати сталу трансформацію економіки.

Отже, «зелений» банкінг в українському секторі має низку характерних ознак:

- ініціаторська роль іноземного капіталу – головними рушіями розвитку «зелених» продуктів виступають банки з іноземними інвестиціями;
- порівняно нижчий рівень розвитку, ніж у міжнародній практиці;
- сприйняття екопроектів як ризикових, що частково пояснюється втратами банків після анексії Криму та початку повномасштабної війни 22 лютого 2024 року;
- вплив економічної та політичної нестабільності, а також регуляторних обмежень з боку міжнародних організацій;

– вищі кредитні ставки, ніж у більшості сусідніх країн;

– обережність у наданні довгострокових кредитів, пов'язана з високими ризиками.

Попри наявні труднощі, еко-банкінг в Україні має значний потенціал розвитку. Для його реалізації потрібен системний підхід, ефективна оцінка ризиків, державна підтримка та стимулювання банків до участі в екологічних ініціативах. Важливим напрямом може стати впровадження податкових пільг і фінансових стимулів, що сприятимуть активнішому залученню приватного сектору до екопроектів. Банки, які реалізують «зелені» програми, не лише підвищують власну репутацію, а й зміцнюють імідж соціально відповідальних інституцій, орієнтованих на принципи сталого розвитку.

У післявоєнний період впровадження світового досвіду «зеленого» банкінгу може стати важливим чинником економічного від-

Таблиця 3

Основні можливості імплементації зарубіжного досвіду в Україні

Напрямок	Міжнародний досвід	Можливості для України
Впровадження національної зеленої таксономії	Країни ЄС уже використовують Європейську таксономію сталих видів економічної діяльності, що чітко визначає, які проекти вважаються «зеленими».	Розробити аналог української зеленої таксономії на основі європейської. Це дозволить банкам та інвесторам чітко ідентифікувати екологічно сталий бізнес.
Випуск та розвиток ринку зелених облігацій	Франція, Німеччина, Канада, Китай успішно використовують зелені облігації для залучення фінансування в екопроекти.	Внести зміни до законодавства щодо обігу цінних паперів. Налагодити співпрацю з міжнародними партнерами (ЄБРР, ЄІБ) для першого випуску державних або муніципальних зелених облігацій. Створити державний реєстр «зелених» проектів для прозорості.
Інституційна підтримка через державні банки розвитку	Німецький банк розвитку KfW надає довгострокові кредити під низькі відсотки на енергоефективність, ВДЕ, електротранспорт тощо.	Удосконалити механізми Укресімбанку або створити нову інституцію розвитку зеленого фінансування. Розробити спеціальні державні програми субсидування відсоткових ставок для «зелених» кредитів.
ESG-звітність та кліматичні ризики	У країнах ЄС діє SFDR (Sustainable Finance Disclosure Regulation) та TCFD (Task Force on Climate related Financial Disclosures), які зобов'язують фінансові установи оцінювати кліматичні ризики.	НБУ може поступово інтегрувати вимоги ESG-звітності у банківське регулювання. Запровадити кліматичні стрес-тести для банків, щоб оцінювати вплив екологічних ризиків на стабільність фінансової системи.
Податкові та регуляторні стимули	У Швеції та Нідерландах діють податкові пільги для інвесторів, якікладають у «зелені» активи.	Уряд може розглянути варіанти податкових канікул, зниженого ПДВ або пільгових умов для зелених проектів. Це стимулюватиме не лише банки, а й приватний сектор до екологічних інвестицій.

Джерело: сформовано автором

новлення країни. Основні можливості його імплементації в Україні наведено в таблиці 3.

Зарубіжний досвід переконує, що «зелений» банкінг є не просто трендом, а стратегічним напрямом розвитку фінансової системи в умовах глобальної екологічної кризи. Україна має всі передумови для його активного впровадження, особливо у контексті післявоєнної відбудови. Ефективна імплементація можлива за умови консолідованої взаємодії держави, банківського сектору, міжнародних фінансових інституцій і суспільства.

Висновки. Україна має значний потенціал для розвитку «зеленого» банкінгу, що може стати одним із ключових напрямів модернізації національної фінансової системи. Ефективне впровадження принципів сталого фінансування можливе за умови адаптації найкращих міжнародних практик, зокрема досвіду Німеччини, Франції, Нідерландів, Великої Британії та країн Скандинавії. Ці держави досягли помітних результатів у формуванні екологічно орієнтованої фінансової політики завдяки узгодженим діям державних інституцій, фінансових регуляторів і приватного сектору.

Адаптація зарубіжного досвіду до українських умов може стати основою для створення ефективної стратегії розвитку «зеленого»

банкінгу. Україна має сприятливі передумови для цього – високий потенціал відновлюваної енергетики (сонячної та вітрової), досвід реалізації програм енергоефективного кредитування (наприклад, IQ Energy, підтриманої ЄБРР), а також нагальну потребу у післявоєнній відбудові з орієнтацією на декарбонізовану економіку.

Імплементація міжнародних практик зеленого фінансування є стратегічно необхідною для сталого розвитку України та може стати основою сучасної моделі «зеленого» банкінгу в умовах післявоєнної відбудови й євроінтеграції.

Застосування світового досвіду дозволить не лише прискорити економічне відновлення, а й сформуванню нову економічну парадигму – цифрову, енергоефективну та децентралізовану. Для цього необхідна узгоджена взаємодія державних органів, Національного банку України, комерційних банків, міжнародних фінансових інституцій і донорів.

Післявоєнна відбудова має стати стратегічною трансформацією економіки на засадах екологічності, інноваційності та соціальної відповідальності. Структурні реформи, оновлення законодавства й підтримка «зелених» інвестицій забезпечать сталий і технологічно прогресивний розвиток України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Kapoor, N., Jaitly, M., & Gupta, R. (2016). Green Banking: A step towards Sustainable Development. *International Journal of Research in Management, Economics and Commerce*, 06(07), 69-72. URL: https://indusedu.org/pdfs/IJRMEC/IJRMEC_888_92713.pdf1 (дата звернення 27.10.2025).
2. Baums, T., & Cahn, A. (ed.) (2022). *Green Banking and Green Central Banking*. Berlin: Walter de Gruyter GmbH. URL: <https://doi.org/10.1515/9783110752892-202> (дата звернення 25.10.2025).
3. Tara, K., Singh, S., & Kumar, R. (2015). Green Banking for Environmental Management: A Paradigm Shift. *Current World Environment*, 10(3), 1029-1038. URL: <http://dx.doi.org/10.12944/CWE.10.3.36> (дата звернення 25.10.2025).
4. Чайковський Я., Луців Б., Дзюблюк О., Чайковський Є., Луців П. Банківське зелене кредитування як ключовий інструмент екологічної модернізації економіки. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. Том 2 (61), 2025. С. 54-72 URL: <http://doi: 10.55643/fcaptr.2.61.2025.4651> (дата звернення 27.10.2025).
5. Веклич О. «Зелений» банкінг: сутність, механізм та інструменти реалізації. У кн. «Зелені» інвестиції у сталому розвитку: світовий досвід та український контекст. Київ : Центр Разумкова, 2019. С. 236-251.
6. KfW Group. Sustainability Report 2023. Frankfurt am Main : KfW, 2024. URL: <https://www.kfw.de/PDF/Download-Center/Konzernthemen/Nachhaltigkeit/englisch/Sustainability-Report-2023.pdf> (дата звернення 26.10.2025).
7. UmweltBank. Geschäftsbericht 2023 (Annual Report). Nürnberg : UmweltBank AG, 2024. URL: https://www.umweltbank.de/download/3246-Geschaeftsbericht_EN-komprimiert.pdf (дата звернення 24.10.2025).
8. Deutsche Bundesbank. The newest ESG Bond Monitor. 12.02.2025. URL: <https://www.bundesbank.de/en/bundesbank/green-finance/the-newest-esg-bond-monitor-published-952310> (дата звернення 24.10.2025).
9. Government of the United Kingdom. TCFD-aligned disclosure application guidance for public sector annual reports. HM Treasury. 2023. URL: https://assets.publishing.service.gov.uk/media/687a04c5a52cca025ef5be7f/TCFD-aligned_disclosure_for_the_UK_public_sector_Application_Guidance.pdf (дата звернення 27.10.2025).

10. ICAS. Climate change reporting to be mandatory for largest UK entities. 2024. URL: <https://www.icas.com/news-insights-events/news/sustainability/climate-change-reporting-to-be-mandatory-for-largest-uk-entities> (дата звернення 25.10.2025).
11. Euronews Business. French banks ploughing billions into green and sustainable loans. 30.11.2023. URL: <https://www.euronews.com/business/2023/11/30/french-banks-ploughing-billions-into-green-and-sustainable-loans> (дата звернення 26.10.2025).
12. French Banking Federation. French banks' strategies and actions against climate change: increasing financing for renewable energies and green and sustainable loans. 26.05.2025. URL: <https://www.fbf.fr/en/french-banks-strategies-and-actions-against-climate-change-increasing-financing-for-renewable-energies-and-green-and-sustainable-loans-for-every-e1-provided-in-fossil-fuel-production-financ> (дата звернення 25.10.2025).
13. Karol Andruszków. 8 examples of green banking initiatives that stand out. URL: https://ulansoftware.com/blog/examples-of-green-banking-initiatives-that-stand-out?utm_source=chatgpt.com# (дата звернення 24.10.2025).
14. Мінфін. URL: <https://minfin.com.ua/> (дата звернення 27.10.2025).

REFERENCES:

1. Kapoor, N., Jaitly, M., & Gupta, R. (2016). Green banking: A step towards sustainable development. *International Journal of Research in Management, Economics and Commerce*, 6(7), pp. 69–72. Available at: https://indusedu.org/pdfs/IJRMEC/IJRMEC_888_92713.pdf. (accessed October 27, 2025).
2. Baums, T., & Cahn, A. (Eds.). (2022). Green banking and green central banking. Berlin: Walter de Gruyter GmbH. Available at: <https://doi.org/10.1515/9783110752892-202> (accessed October 25, 2025).
3. Tara, K., Singh, S., & Kumar, R. (2015). Green banking for environmental management: A paradigm shift. *Current World Environment*, 10(3), pp. 1029–1038. Available at: <https://doi.org/10.12944/CWE.10.3.36> (accessed October 25, 2025).
4. Chaikovskiy, Ya., Lutsiv, B., Dziubliuk, O., Chaikovskiy, Ye., & Lutsiv, P. (2025). Bankivske zelene kredytuvannia yak kliuchovyi instrument ekolohichnoi modernizatsii ekonomiky. [Green bank lending as a key instrument of environmental modernization of the economy]. *Finansovo-kredytna diyalnist: problemy teorii ta praktyky – Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, 2(61), pp. 54–72. Available at: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.2.61.2025.4651> (accessed October 27, 2025).
5. Veklych, O. (2019). «Zelenyy» bankinh: sutnist, mekhanizm ta instrumenty realizatsii. [Green bank lending as a key instrument of environmental modernization of the economy] «Zeleni» investysii u stalomu rozvytku: svitovyy dosvid ta ukraïnskyi kontekst ["Green" investments in sustainable development: world experience and Ukrainian context] (pp. 236-251). Kyiv: Tsentrazumkova. (in Ukrainian).
6. KfW Group. (2024). Sustainability report 2023. Frankfurt am Main: KfW. Available at: <https://www.kfw.de/PDF/DownloadCenter/Konzernthemen/Nachhaltigkeit/englisch/Sustainability-Report-2023.pdf> (accessed October 26, 2025).
7. UmweltBank AG. (2024). Annual report 2023 (Geschäftsbericht 2023). Nürnberg: UmweltBank AG. Available at: https://www.umweltbank.de/download/3246-Geschaeftsbericht_EN-komprimiert.pdf (accessed October 24, 2025).
8. Deutsche Bundesbank. (2025, February 12). The newest ESG bond monitor. Available at: <https://www.bundesbank.de/en/bundesbank/green-finance/the-newest-esg-bond-monitor-publihed-952310> (accessed October 24, 2025).
9. Government of the United Kingdom, HM Treasury. (2023). TCFD-aligned disclosure application guidance for public sector annual reports. Available at: https://assets.publishing.service.gov.uk/media/687a04c5a52cca025ef5be7f/TCFD-aligned_disclosure_for_the_UK_public_sector_Application_Guidance.pdf (accessed October 27, 2025).
10. ICAS. (2024). Climate change reporting to be mandatory for largest UK entities. Available at: <https://www.icas.com/news-insights-events/news/sustainability/climate-change-reporting-to-be-mandatory-for-largest-uk-entities> (accessed October 25, 2025).
11. Euronews Business. (2023, November 30). French banks ploughing billions into green and sustainable loans. Available at: <https://www.euronews.com/business/2023/11/30/french-banks-ploughing-billions-into-green-and-sustainable-loans> (accessed October 26, 2025).
12. French Banking Federation. (2025, May 26). French banks' strategies and actions against climate change: Increasing financing for renewable energies and green and sustainable loans. Available at: <https://www.fbf.fr/en/french-banks-strategies-and-actions-against-climate-change-increasing-financing-for-renewable-energies-and-green-and-sustainable-loans-for-every-e1-provided-in-fossil-fuel-production-financ> (accessed October 25, 2025).
13. Andruszków, K. (n.d.). 8 examples of green banking initiatives that stand out. Available at: <https://ulansoftware.com/blog/examples-of-green-banking-initiatives-that-stand-out> (accessed October 24, 2025).
14. Minfin. Available at: <https://minfin.com.ua/> (accessed October 27, 2025).